

Thư Tòa Soạn

Thơ Việt đã mất lớp người đọc yêu thơ ở ngoài giới làm thơ từ hơn nửa thế kỷ nay, hậu quả từ những nhà thơ quay mặt lại với đời sống thực tại và nghệ thuật thơ. Từ báo giấy “Thơ Tân hình thức” với ước muốn mang lớp người đọc đó trở lại với thơ. Đơn giản vậy thôi, nhưng không phải dễ dàng. Bởi vì thơ phải trở về với chính thơ, là niềm vui, nỗi buồn, là tâm tư tình cảm con người trước những đa đoan của cuộc sống. Nói chung là mang lại sự cảm thông đến với mọi người, chứ không phải là những cuộc cách mạng ngôn ngữ chữ nghĩa, coi thơ chỉ là phương tiện cho những mục đích không liên hệ gì tới thơ. Trên tờ báo chuyên thơ này, chúng tôi đón nhận mọi chủ đề, mọi quan điểm, miễn là thơ hay và lôi cuốn người đọc. Trong ý hướng đơn sơ như vậy, chúng tôi tha thiết mong sự ủng hộ của quý bạn, khi nhận được, in ra giấy, chuyển đến những người bạn khác. Thử tưởng tượng cảm xúc của người nhận được món quà nhỏ này, là thơ: thích thú, ngạc nhiên, và trong phút giây cảm thấy cuộc đời tươi đẹp hơn, đáng sống hơn, và dĩ nhiên, yêu đời hơn. Đó chẳng phải là một chút ý nghĩa nhỏ nhoi trong ngày, như bắt được một làn gió mát sao. Thành thật cảm ơn sự giúp đỡ của quý bạn.

Đinh Thị Như Thúy
CÂY TRONG SƯƠNG

những tiếng gọi như tan
vào khoảng rộng sương dâng
mật mờ suốt một ngày
một đêm dài một ngày

dài một đêm dài rồi
ngày dài rồi đêm dài
tiếp nối những tiếng gọi
cứ tan vào khoảng rộng

sương dâng mật mờ chỉ
cây và cây và cây
những cây trở mầm xanh
bên cầu những cây trơ

trụi lá những cây nứt
ngang thân mầm rễ đỏ
những cây ngơ ngác uom
hoa nhẵn nạy đứng im

lim trong màn sương bủa
vây như sữa chỉ cây
và cây và cây đâm
đìa chảy từ lá từ

thân những dòng nước mắt
trong suốt lạnh chỉ cây
và cây buồn bã chịu
đựng chỉ cây và cây

vẫn những tiếng gọi như
tan vào khoảng rộng vẫn
sương dâng mật mờ suốt
những ngày dài những đêm

dài vẫn chỉ cây và
cây và cây bất lực
cháy những đốm lửa rung
rung trong ký ức

20.4.2014

Tha Thủy
TÔI HOANG VU

hoang vu trên hoang vu
đòi hoang vu giữa hòng
gọi hoang vu từ nơi
tôi biết hoang vu đã

không còn tôi gọi lại
hoang vu từ nơi đám
đông con người náo nhiệt
từ nơi hoang vu phục

dựng đỉnh đày thời cuộc
từ nơi khai thổ song
hành cuộc chiến và hậu
chiến trải suốt chiều cạn

cạn bộ lạc hình thành
dân tộc tự hoang vu
trên vùng mệnh bạc từ
nơi tổ tiên tôi sẽ

bị phong ấn cho tới
nơi hậu thế tôi đã
gánh nhục hình từ nơi
lập lại giữa hòng gọi

hoang vu trên đòi hoang
vu từ khi cất tiếng
gọi hoang vu tôi đã
biết nơi đó không còn

hoang vu nữa tôi gọi
lại hoang vu từ nơi
đám đông con người náo
nhiệt từ nơi hoang vu

phục dựng đỉnh đày thời
cuộc hậu chiến từ nơi
khai thổ chỉ có cuộc
chiến và hậu chiến trải

suốt chiều cạn cạn bộ
lạc hình thành dân tộc
tự hoang vu trên vùng
mệnh bạc tôi biết tổ

tiên tôi sẽ bị phong
ấn và tôi biết hậu
thế tôi đã gánh nhục
hình.

Vương Ngọc Minh
CHỮ

chữ nào khó nói khoan
nói quả tình cứ cho
tôi biểu nó đừng sống
động mà không đòi hỏi

gì hết đừng ngắt lời
tôi nhá tôi không đòi
hỏi gì nó cả ơ
cứ cho là tôi biểu

nó khóc chẳng hạn và
không đòi hỏi gì hết
được rồi đừng ngắt lời
tôi chuyện gì sẽ xảy

ra cứ cho là tôi
biểu nó cười vang chẳng
hạn đừng ngắt lời tôi
ơ chữ có khi khóc

sầu thảm khóc mà chữ
tình thì luôn sống động
chữ nào khó nói khoan
nói ơ xong rồi tôi

có đời tôi quả tình
chữ có đời chữ và
cứ cho là tôi không
đòi hỏi gì nó hết

đừng ngắt lời tôi. nhá!

Nguyễn Đăng Thường
QUÊN

tôi không nhớ chuyện gì đã xảy ra
trên thế giới trong ngày hôm ấy tôi
không nhớ vì tôi đã té đập đầu
xuống lòng đường đá cái hôm đó khi

tôi đi chợ trời về ngang qua chỗ
đang xây cất một tòa nhà thương mại

năm tầng hai tầng trên cùng là những
căn hộ để bán và cho mượn may
quá hôm đó có hai ông thợ hồ
người anh đã tới nâng tôi lên cái

anh thợ trẻ đội mũ an toàn trắng
có kẻ chữ đen đỏ đã nhặt hộ

cái túi nhựa đựng trái cây diu tôi
tới một trạm y tế gần đó gã
y tá da đen đã chăm sóc cho
tôi hỏi tôi có muốn anh ta gọi

xe cứu thương tới chở đi bệnh viện
hay không tôi đáp lời nói rất cảm

ơn nhưng vì tôi chỉ chảy máu mũi
chưa bể xương sọ nên tôi nghĩ không
cần đi nhà thương dù máu mũi đang
chảy tuôn tôi cầm nắm khăn giấy bịt

mũi chặn máu tuôn ra và ngồi nghỉ
ở trạm y tế hơn nửa tiếng rồi

mới đi metro về nhà để cái
túi trái cây lại tặng gã y tế
cái túi đựng chuối quýt táo mận nho
lê đào nặng trĩu bởi vì mỗi tuần

tôi chỉ đi chợ một lần nên ráng
khuôn về nhà mức tối đa hoa quả

bán chợ trời giá đồng hạng một bảng
một giỏ nhỏ trong khi mấy cái siêu
thị siêu thực siêu đẳng gần nhà giá
bán gấp đôi gấp ba lần đi chợ

trời bình dân vừa thoải mái vui vẻ
vừa giúp đỡ các tiểu thương cái giỏ

trái cây giá bình dân đồng hạng nặng
trịch đó có thể đã là nguyên nhân
khiến cho tôi bị mất thăng bằng khi
bước xuống lòng đường lát đá xám nắng

mưa của bao nhiêu thế hệ đã tẩy
sạch gần trắng để băng qua lộ tới

trạm metro fulham broadway
trở về parsons green cách nhau
chỉ vòn vẹn một trạm ngắn như đã
nói ở trên tôi không nhớ chuyện gì

đã xảy ra trên trái đất hôm đó
đanh nhân nào đã tới nơi an nghỉ

cuối cùng xứ sở nào lại bị xâm
lấn bọn khủng bố hồi giáo đã đánh
bom người giết thêm được bao nhiêu trẻ
vô tội nữa vân vân và vân vân

nghĩa là bấy nhiêu chuyện thường ngày từ
khoảng mấy năm nay hay lâu hơn tôi

không nhớ gì cả về ngày hôm đó
vì như đã nói ở trên cái hôm
rủi ro đó khi đi chợ trời về
tôi đã té chúi nhủi xuống con đường

lát đá đúng mười hôm trước ngày sinh
nhật bảy mươi bốn tuổi con cạp tha

hương tha trái không tha môi của tôi
đã chặn chọn ba mươi sáu năm trời
biệt xứ hy vọng tôi tính không sai
vì tôi rất dở toán xa nhà nhưng

chả nhớ rừng me già sài gòn nam
bộ xanh lá non hai bên đường bà

huyện thanh quan tráng nhựa đen không lát
đá trắng tôi đã té xe đạp một
lần khi chơi trò cụng xe với một
thằng bạn con đường me già cũ tên

pháp là gì tôi không còn nhớ dù
đã đạp xe qua đó vạn ngàn lần.

Biển Bắc
CON ĐẾ

Không nằm trong hộp
diêm nhà mang nhãn hiệu ký
ức mà rất cáo
cạnh trong vỏ da màu hiện
đại con đế của
tôi vẫn gáy vang ran trong
những đêm mưa là
rả để ru giấc ngủ quanh
lẻ với đôi cú
tin nhắn sáng lên của rung
động nhột nhạt ấm
áp trong hộp đêm ... tôi nằm

(cuối 6, không 8)

Lê Hưng Tiến
NGỤ NGÔN CỦA ĐẾ

Đế con đội gánh từng sợi
đêm treo ngược thời gian rao
rảo những bước cao vô vọng
đột nhiên khăn cả vàng trắng

có nghe thút thít từ trong
lòng đất, tiếng xưa trở dạ
lót mềm bóng mây... Đế con
lóc vào lỗ ăn mày rồi

vỡ lòng bài đồng ca khai
nhịp thời không gian nơi
tồn tại những ý nghĩ phù
du có thể nảy ra chân

chân cần mẫn, tay tay lụi
lụi trong tĩnh tĩnh động động
vêu vào mũi mũi mắt mắt
sự sống hình hài ngón ngón

thon thon be bé hòng hòng,
cuộc chiến bản năng mắt mắt
còn còn chùng lên những linh
hồn vêu vào phù du treo

ngược sợi đêm Đế con lui
cui từ trái tim thoát hiểm.
Khi bình minh đo đỏ Đế
con chưa nghĩ được điều tối

tăm tội vạ ...

Nhiệt Đới Buồn
VÀ EM

mưa lại rơi làm ồn
ào lỗ tai tôi mưa
buổi chiều không nghe được
tiếng động nào thêm nữa

nhìn ra cửa kính dơ
nhầy nhựa bụi dính thấy
cảnh vật nhạt và âm
ỉ những nỗi niềm bên

ngoài người cong lưng đứng
trên vỉa hè tìm chỗ
trú mưa và còn có
những người mặc mưa đi

để ướt lên áo quần
lên khuôn mặt từng người
chạy xe máy ào ạt
một vài bàn chân vệt

đi như là cơn bão
quét qua nhẹ nhàng tôi
không chìm đắm vào mưa
mà trông thẳng sáu nhìn

bầu trời âm u những
đám mây ngày bỏ bóng
tối vào nhà và em
tay hứng mưa vào hồn

tôi ...

5.6.2013

Nguyễn Tất Độ
CỘT CHỐNG TRỜI

Tôi leo lên một
Cây cột chống trời
Ồi những cây cột
Vuông góc với mặt
Phẳng của trần gian

Con người leo lên
Ai chưa leo thì
Leo ai đang leo
Thì tiếp tục leo
Tôi tiếp tục leo

Lên leo lên đôi
Lần vượt tay tuột
Xuống tuột xuống rồi
Lại leo lên leo
Lên rồi thất vọng

Mà hình như là
Hốt hoảng khi nhận
Ra trên kia chẳng
Có gì vậy những
Cây cột dựng lên

Đâu phải để leo
Lên bởi trên kia
Đâu có gì trên
Kia không có gì
Nên tôi tuột xuống

Trong nỗi lo lắng
Lỡ đâu tôi đã
Đang ở thiên đàng?!

GIẢI THƠ TÂN HÌNH THỨC

1. Mục đích

Tìm kiếm nhịp điệu, cái hay mới, và giá trị của ngôn ngữ đời thường trong thơ Tân hình thức Việt. Tác phẩm dự thi phải là những bài thơ có nhịp điệu (rhythm) độc đáo và lôi cuốn, cùng những ý tưởng trẻ trung, mới lạ, thể hiện được những sinh động trong đời sống chung quanh, giữa những tác động xã hội trong hoàn cảnh đổi thay (kinh tế thị trường, toàn cầu hóa và thời đại thông tin đại chúng).

2. Thể loại

– Tác phẩm dự thi phải sáng tác theo đúng thể thơ Tân hình thức Việt Nam như 5 chữ, 7 chữ, 8 chữ và lục bát không vần.

– Tác phẩm dự thi phải vận dụng những yếu tố thơ Tân hình thức trong sáng tác, bao gồm: Vất dòng, tính truyện, kỹ thuật lập lại (nhịp điệu) và ngôn ngữ đời thường.

– Những sáng tác mang âm hưởng vần điệu hoặc ngôn ngữ khó hiểu và tính không liên tục của thơ tự do đều bị loại trừ.

– Tác giả dự thi phải viết một đoạn ngắn về trải nghiệm và quan điểm thơ Tân hình thức.

3. Quy định chung

– Giải thơ Tân hình thức dự trừ xét trao cho *Tác phẩm thơ* hay (5-10 bài, mỗi bài phải khác nhau về nội dung và nhịp điệu) trong mỗi chu kỳ 4 tháng, với hiện kim tương trưng là US 200.00 mỗi kỳ. Thời gian nhận bài dự thi cho kỳ 1 từ ngày 15 tháng 5 năm 2014, tổng kết và trao giải vào ngày 15 tháng 9 năm 2014. Sau đó cứ 4 tháng 1 lần. Tuy nhiên, tùy theo số lượng và chất lượng những *Tác phẩm thơ* nhận được, nếu không đủ tiêu chuẩn, sẽ không có giải thơ. Thơ dự thi không phải là những bài gửi đăng trên diễn đàn Câu lạc bộ Thơ Tân hình thức.

– Mỗi tác giả dự thi có thể gửi hơn một *Tác phẩm thơ*. Bài vở gửi về email: tanhinhthuc@yahoo.com, dùng font chữ Unicode, VNI, VPS. Đã gửi cho *Giải Thơ*, đừng gửi cho các diễn đàn khác, và xin ghi rõ “Giải thơ Tân hình thức”, kèm theo hình, tiêu sử, tên thật, địa chỉ và số phôn để liên lạc (địa chỉ và số phôn được giữ kín, không phổ biến).

Tác phẩm dự thi cũng được tuyển chọn, đăng trên website của diễn đàn và in thành tuyển tập sau đó, nếu có thể. Ban giám khảo sẽ được thông báo sau.

RÁP VẦN VÈ VÀ(O) THƠ

Biển Bắc

Chúng tôi nhớ trước đây – khi luận bàn về thơ, ở trên những vuông chiếu, hay bàn tròn hoặc ở sân diễn đàn thông tin giấy và điện tử – người ta thường hay đóng ấn cho những sáng tác “không ưa” rằng: đây là một bài viết có vần, là một bài về chứ đâu phải thơ?!

Chúng tôi thấy bây giờ – khi nhận xét về thơ, khi phản ánh về thơ Tân hình thức (Việt) – người ta phóng ngay mũi luận đích vào nhiều những sáng tác thơ Tân hình thức: không có âm vần, thấy nó lùng bùng như là một bài nhạc Ráp, chứ đâu phải (vần(g)) thơ?! Thậm chí có nhiều người thực hành thơ Tân hình thức, khi đánh giá chất Tân hình thức của nhiều sáng tác, giờ bâng: là một bài Ráp, thiếu nhạc điệu/nhạc tính, không phải là thơ Tân hình thức!

Suy diễn như thế có vẻ khẳng khẳng Ráp không có thể vần, âm vận, nhạc nhịp và hẳn nhiên không thể là thơ. Mà cho đâu có vần cũng không hẳn là thơ vì có thể chỉ là vè.

Vi khuôn khổ của bài viết rất hạn hẹp, nên chúng tôi chỉ chọn tô đậm đề tài Rap, tuy nhiên một cách tổng quan và rút ngắn, để tìm câu trả lời cho câu hỏi:

Ráp có phải là thơ không?

Phần ghi-chú nguồn tài liệu tham khảo và phụ bản, xin xem thêm bản viết rộng hơn ở phương tiện truyền thông khác, ví dụ www.thotahinhthuc.org mục “Trang Sách Mới”.

§1. Ráp: Nghĩa và(o) Cội-Nguồn

Động từ Rap, theo Anh-ngữ Anh-Quốc có nghĩa là “Nói” từ đầu thế kỷ 16 và dần dà biến nghĩa theo sự ảnh hưởng của Anh-ngữ Phi-Mỹ thành “Nói-chuyện”. Thông thường thuật ngữ Rap được đề cập đến như là nói/hát một bài văn-bản (có-vần) một cách nhịp nhàng/có giai điệu. Rap có một lịch sử, truyền thống lâu đời ở Châu-Phi và thường được thực hiện bởi những Griot (một phiên bản Châu-Phi của kẻ hát-rong, người kể-chuyện và nhạc-sĩ hề-phổ thời trung cổ). Một Griot hoặc Djeli ở Tây-Phi là một nhà thơ, thi sĩ và nhạc sĩ, và được coi là một người truyền-khẩu và bảo-tồn truyền thống và lịch sử. Những huyền thoại, phong tục tập quán, du ký và những tin tức được những Djelis/Griots truyền khẩu từ bộ lạc này qua bộ lạc kia trong những đêm quây quần quanh đồng lửa. Việc truyền khẩu này được thể hiện theo âm vần đi kèm với tiếng trống nhịp nhàng và điệu nhảy múa của những cặp nam nữ tuổi cập kê.

Những người châu Phi mang âm nhạc của mình theo với họ khi họ bị bắt nô-lệ đến lục địa mới (Mỹ-Châu). Bắt nguồn từ những nhạc Châu-Phi được kết hợp với âm nhạc của những kẻ áp bức/bóc lột, dòng âm nhạc blues và gospel được hình thành và phát triển từ đó. Ở những dòng âm nhạc này, câu chuyện (kể) cũng nắm một vai trò rất quan trọng.

Để những công việc cực nhọc ở những đồn điền bớt phần nặng nề, những người nô-lệ hát xướng họa trong lúc làm việc. Một mặt khác, một số công việc được thực hiện dễ dàng hơn nếu có kèm theo một nhịp điệu nhất định và tuy nhiên bản thân những bài hát hò xướng họa ở mặt nghệ thuật đã có giá trị đẹp rồi. Hình ảnh hát xướng họa này tương tự như hát Hò, Lý, Quan-Họ, vãn vãn của Việt-Nam. Ở nông thôn Việt-Nam, những công việc như tát gàu sông, gặt-đập-lúa, giã gạo vãn vãn cũng được trôi chảy và hào hứng thêm khi đi kèm với những âm-/giai-điệu nhịp nhàng.

Khởi đi từ âm vần và nhịp điệu Phi-Châu, những dòng chảy Rythm & Blues, Soul, Gospel, Funk, Reggae và hiện đại hơn là Hip-Hop, thấy đều dung chứa Rap. Như vậy, Rap là đầu tiên, là cốt lõi và là hiện tượng trong nền âm nhạc da đen.

§2. Ráp và(o) Thơ

Thể luật của những bài Rap là một chủ đề được nghiên cứu rất nhiều và người ta nói chung đều đồng ý rằng nó đã mang lại cho thơ ca một chiều hướng/khía cạnh mới. Các ca-nhạc-sĩ Rap thường sử dụng thuật phối hợp và viết tắt một số từ-ngữ để tạo hiệu lực âm-vần-điệu theo chủ ý của mình cốt là để đồng bộ hóa âm-vần-điệu với nhịp đập của nhạc-khí. Cách phá cấu trúc này rõ ràng là sự thể hiện của Hậu-Hiên-Đại .

Bouazza (1999) đã viết một bài giải đáp cho câu hỏi là những ca-nhạc-sĩ Rap thật ra là những nhà thơ hay chỉ là những nhà sản xuất của thể loại âm nhạc rất khó hiểu (?). Trong nghiên cứu của mình, Bouazza (1999) đi vào những điểm tương đồng khác nhau giữa rap và thơ ca. Điểm đầu tiên được mở xé là thể luật và đưa đến kết luận rằng: cả thơ và Rap đều có một nhịp điệu nhất định và Rap đã gióng lên trong nền thơ ca một âm điệu mới. Điểm thứ hai là vần điệu. Nghiên cứu của Bouazza (1999) đã đưa đến kết luận rằng: vần điệu là điểm tương đồng giữa thơ và Rap, bởi hầu hết những bài Rap sử dụng vần điệu.

Sự khác biệt giữa thể luật của thơ ca và văn bản Rap có thể ví như là sự khác biệt giữa Rap và ca hát. Các ca từ của bài hát thường quyện vào nhau một cách trôi chảy và dựa vào những nốt nhạc khác nhau. Rap thì hoàn toàn khác biệt. Ice-T mô tả sự khác biệt giữa rap và ca hát như là sự khác biệt giữa một cây vĩ cầm và một cái trống .

Điểm thứ ba trong nghiên cứu của Bouazza (1999) là nội dung mà người ta kết luận đây là một trong những điểm tương đồng giữa thơ ca và Rap. Điểm tương đồng ở nội dung giữa Rap và thơ ca có thể tìm thấy trong ngôn ngữ tượng trưng (nghĩa bóng hoặc ẩn dụ) mà cả nhà thơ lẫn ca-nhạc-sĩ Rap đều sử dụng nó. Khi nói đến nội dung và như vậy là nói đến chất lượng của các văn bản, thì các ý kiến đối nghịch rất đáng kể. Một số nhìn nhận các ca-nhạc-sĩ Rap là những nhà thơ đương đại, những người khác cho rằng văn bản Rap quá đơn giản và vô nghĩa / phi lý do đó không thể được so sánh với thơ ca thực thụ. Tuy nhiên, đơn giản không phải là một tiêu chí để đánh giá trọng lượng chất thơ của một bài văn (vè). Những bài thơ cổ điển đẹp nhất của các bậc thầy như A.E. Housman, Thomas Hardy và Charles Dickens đã gây ấn tượng và nổi bật chính vì cấu trúc và tính chất đơn giản của chúng.

Rosen và Marks (1999) cho thấy trong nghiên cứu của họ là rất có những điểm tương đồng giữa văn học cổ đại và Rap. Họ nghiên cứu, xem xét thơ Hy Lạp và La Mã cổ đại và phát hiện ra những nhà thơ Hy Lạp cổ đại thời đó đã gây sốc cho công chúng/khán-thính-giả với những văn bản chà đạp phụ nữ. Điểm này được nhanh chóng tìm thấy sự tương đồng khi đem so sánh với các văn bản của những ca-nhạc-sĩ Rap Du-đăng thời nay: họ nói về nữ giới một cách không lành mạnh.

Nhà nghiên cứu văn học người Mỹ, Adam Bradley (2009) cho rằng có những ca-nhạc-sĩ Rap có những sáng tác đậm tính thơ. Chính tính thơ của những bài Rap đó, khiến cho thính-giả của chúng lắng nghe một cách ý thức hơn.

§3. Ráp: Kỹ-Thuật, Nội-Dung và(o) Âm-Nhạc (Điệu)

Về nội dung, Rap có những phong cách thể hiện đặc trưng sau đây:

- Thông-Điệp: nói về những sự kiện lịch sử đương đại, thường được nhìn qua lăng kính của người dân da đen;

- Du đấng: nói về bạo lực, vũ khí, khẩu khí ngầu và lối sống ương ngạnh, ngoan cố;
- Phong-trào Tiếng Mẹ đẻ: nói về quê hương Châu-Phi, nơi xuất xứ của đậu duệ dân nô-lệ da đen;
- Và những đề tài như Tình-yêu, cái Tôi (cái gọi là Rap-Khoe-Khoang), khoảng cách giàu nghèo, cuộc sống hàng ngày.

Rap có những đặc điểm kỹ thuật sau đây:

- Nói/kể chuyện trong/với âm nhạc đong đưa nhịp nhàng;
- Nói/kể chuyện một cách liên tục, nhanh và sử dụng rất nhiều từ ngữ;
- Sử dụng từ ngữ vần điệu, kể cả ở giữa câu (nội vần);
- Sử dụng các từ ngữ bắt đầu bằng những chữ có âm điệu giống nhau (điệp âm);
- Sử dụng các từ âm thanh như nhau (phép trùng âm).

Nếu âm nhạc tốt thì đã rất tốt, nhưng sự kết hợp âm nhạc tốt và lời hay là tuyệt vời. Đây là sức mạnh và chất lượng đáng kể của Rap.

Do đó điều đáng nên biết là Rap bắt đầu như một cuộc thi đua trên sân khấu. Các ca-nhạc-sĩ Rap hạ nhau bằng những lời vần/vè/điệu để nhận được những tràng pháo tay của khán-thính-giả. Điều này đã dẫn đến một sự phát triển về chất lượng và cải tiến của lời bài hát/văn bản. Khía cạnh và sức mạnh cạnh tranh của Rap được duy trì bởi lẽ các ca-nhạc-sĩ Rap luôn tiếp tục tập trung vào lời Rap/văn bản hay, hoặc ít nhất là những ca từ độc đáo (bất kể là những lời phản ánh lại xã hội, hoặc đơn thuần chỉ là giúp vui cho khán-thính-giả và khuyến khích họ nhảy múa). Hình ảnh thi đua Rap trên sân khấu cũng tương tự như những buổi hát vè, hát đối, hát gheo vãn vãn ở Việt-Nam.

Gán cho một bài rap là lũng bùng, vô nghĩa, phi lý chính là chúng ta lũng bùng mơ hồ một cách phi lý bởi vì mỗi độc giả mới chính là người xác định điều đó một cách rất riêng tư/cá nhân. Người đọc sẽ tìm thấy niềm thú vị và lôi cuốn khi người viết biết mê hoặc người đọc bằng cách sử dụng và lựa chọn từ ngữ. Các ca-nhạc-sĩ Rap thành công ở điểm này. Họ đã được tiếp nhận bởi hàng triệu khán-thính-độc-giả với những bài Rap – mặc dầu lần đầu tiên nghe rất khó tiếp cận và nói về một thế giới mà người nghe/đọc trung bình không hề biết đến – vẫn thu hút và giữ được sự chú ý của đám đông. Dĩ nhiên âm nhạc đóng một vai trò quan trọng trong đó, nhưng điều tất-yếu chính là các ca-nhạc-sĩ Rap uy tín được lũng danh là bởi những lời bài hát khéo léo và đầy ý nghĩa của họ.

Tạm Kết

Sự đơn giản, cách vận-dụng ngôn ngữ và việc nương-dụng âm nhạc không phải là những dẫn chứng để lý giải rằng Rap không phải là thơ thực thụ. Những cái tồn tại trong tâm điểm là thực-chất của văn bản và điều này thì không còn thể bàn cãi gì nữa. Có rất nhiều bài Rap hay và đương nhiên cũng có những bài dở, nhưng hiện tượng này cũng có ở trong phạm trù thi ca. Hay dở hoặc phẩm định cái gì là văn học hay không văn học rất là cá nhân, bởi tất cả mọi người sử dụng các tiêu chí khác nhau. Đánh giá “chất thơ” của những bài Rap qua sự dị-ứng trước hình ảnh những con người da đen trợn mắt hét vào camera hẳn nhiên không có còn chú tâm nào vào nội dung, âm bản và vần-nhịp-điệu của nó. Và kết quả là người ta bác bỏ Rap vì cho nó là một thể loại âm nhạc xoàng xĩnh/đơn giản và đầy bạo động. Điều đó không đúng! Nhiều chương-trình nghiên-cứu văn-học và đặc biệt là thi ca đã xác định rằng Rap là một dòng chảy trong văn học và là một trường phái trong thi ca đã làm phong phú đặc biệt cho văn học, với phép ẩn dụ mới, cách dụng ngôn độc đáo, ngôn ngữ riêng biệt và một tầm nhìn tươi mới vào thế giới.

(giữa 4, không 14)